

Ildbjerggård langdysse

Neolithic Age

Dolmen

Dolmen

1: Den restaurerede Ildbjerggård-langdysse er en af Djurslands fineste langdysser. Her set fra sydøst.

I dag, mere end 5.000 år efter opførelsen, er Ildbjerggård-langdyssen stadig blandt de flotteste og mest seværdige storstensgrave fra bondestenalderens som findes i Østjylland. At dyssen fremstår så velbevaret skyldes også en delvis restaurering i 1957, hvorunder bl.a. flere udvæltede randsten omkring den 25 m lange og ca. 7,5 m brede langdysse blev genrejst.

Den restaurerede "Ildbjerggård-langdyssen" er en af Djurslands fineste langdysser. Her set fra sydøst.

Adgang sker til fods ad den korte trampesti i markskellet fra sognevejen øst for dyssen, og kort efter ses den flotte dysse på marken.

Den afmærkede trampesti til langdyssen. Her set fra Sognevejen øst for dyssen.

Fredningsstenen på højen afslører at den blev fredet ganske tidligt i 1887.

Langdyssen med dens flotte randstenskæde set fra øst.

Langdyssen er orienteret nordøst - sydvest og indeholder 2 stenbyggede gravkamre, hvortil der fra den sydøstlige langside fører en nu delvist sammenskredet gang. I det nordøstlige gravkammer mangler dækstenen over kammeret, og med undtagelse af en enkelt bæresten lige udenfor kammeret er alle bære- og dæksten fra gangen også forsvundet.

Fredningsstenen på højen med indhugget kongekrone og "FM" for Fredet Mindesmærke.

Stenene er sikkert blevet genbrugt andet steds til enten byggeri eller som skærver til f.eks. veje eller jernbaner.

Det sydvestlige gravkammer er med undtagelse af de manglende gangsten næsten intakt, og dækkes stadig af en stor rødlig granitsten.

Langdyssens nordøst-kammer set ovenfra og fra sydvest med tilstødende kammergang som udmunder ved randstenen til højre i billedet.

Begge gravkamre forsegles stadig af den næsten intakte jordhøj som omgiver kamrene, og som den næsten ubrudte randstenskæde med 32 sten omslutter.

Sydvest-kammeret dækkes stadig af en flot dæksten. Her set fra nordøst.

I langdyssens nordøstende er randstenene særlig store. Disse "stævnsten" har sammen med de øvrige randsten været det mest iøjnefaldende ved dyssen, da de to gravkamre og kammergangene oprindeligt også har været skjult af jordhøjen.

Langdyssens jordhøj forsejler stadig næsten helt de to gravkamre.

Langdyssen er ikke undersøgt arkæologisk og vi kender ej heller til evt. fund fra den. Langdyssen kan i deres langovale høje rumme indtil 5 separate gravkamre, som ikke nødvendigvis blev opført på samme

tid. Sammen med de øvrige smukke storstensgrave i Nødager sogn repræsenterer Ildbjerggård-langdyssen en ret massiv bosættelse fra bondestenalderens Tragtbægerkultur langs sydsiden af Kolindsund, som adskilte Djursland i stenalderen. På nordsiden af sundet omkring Stenvad findes en tilsvarende koncentration, og gravene kan udover deres funktion som gravsted også tænkes at repræsentere territoriale markeringer af "stenalderbygdernes" lokalområder.

Langdyssens store "Stævnsten" i nordøst-enden.

Lige over for Ildbjerggård - langs østsiden af Sognevejen - ligger yderligere en lille runddyse i en lille høj. Kun toppen af dækstenen over kammeret ses, og måske er denne dysse urørt. Den rummer derfor måske stadig nogle af de mange begravelser, som blev anlagt i dysserne af såvel Tragtbægerkulturen som efterfølgende kulturgrupper.

Den lille og måske intakte runddyssse ud til vejen overfor gården kort sydøst for langdyssen.

2: Den afmærkede trampesti til langdyssen. Her set fra Sognevejen øst for dyssen.

3: Langdyssen med dens flotte randstenskæde set fra øst.

4: Fredningsstenen på højen med indhugget kongekrone og FM for Fredet Mindesmærke.

5: Langdyssens nordøst-kammer set ovenfra og fra sydvest med tilstødende kammergang som udmunder ved randstenen til højre i billedet.

Access

- Fra vej 15: Århus-Grenå drejes vest for Tirstrup by mod Tirstrup lufthavn ad Stabrandvej.
- Efter 3,8 km og efter at have passeret lufthavnen drejes til højre ad Sognevejen imod Nødager.
- Dyssen ses på marken vest for vejen ca. 800 m fremme efter den første gård på venstre side.
- Parker i vejsiden og følg den frahegnede sti ved fortidsmindeskiltet frem til dyssen.

Faciliteter

- Informationsskilt ved langdyssens nordøstende.
- Afstand til fortidsminde: ca. 100 m.

Særlige forhold

- Adgang kun tilladt ad den markerede sti og indenfor det frahegnede område omkring langdyssen.
- Vis hensyn til omgivende markafgrøder.

Related literature

Guide til Danske fortidsminder – Carsten Henrik Bang (Gyldendal og Skov-og Naturstyrelsen, 1994)

Vejviser til Danmarks Oldtid – Ingrid Falktoft Andersen (Wormianum, 1994)

Danmarkshistorien bind 1-2, Stenalderen – (Sesam, 1981-84)

På tur i Djurslands fortid – Karsten Kristiansen (Århus Amt, Natur og Miljø, 2002, 3. udg.)

Danmarks Oldtid, Stenalderen – Johannes Brøndsted (Gyldendal, 1. udgave 1938-40)

Stendysser - Arkitektur og funktion – Palle Eriksen & Niels H. Andersen (Jysk Arkæologisk Selskab, 2014)

Practical Information

ADDRESS

8560 Kolind, Central Jutland

OWNERSHIP

Privately owned

GPS
56.324810, 10.616387

UTM
E599958 N6243404

© 2026 Joomla!konsulenten • fortidsmindeguiden.dk